

Tafeltjesmiddag/-avond

Technische toelichting

- begroting 2023
- 2^e herziening 2022

10 oktober 2022

Concerncontrol (B&B)

Inleiding

Doel tafeltjesmiddag:

- Beantwoording *technische* vragen 2^e herziening 2022 en begroting 2023 door ambtenaren
- Feitelijke vragen & antwoorden, geen politieke context

Programma:

- Toelichting algemeen: P&C cyclus, opbouw website & financiën
- Start vanaf 16.30uur: vrije inloop tafels
- Einde: 19.30uur
- Eten: broodjes & wrap buffet

Onderwerp	Datum
Publicatie begrotingswebsite	28 sept
Tafeltjesmiddag/-avond	10 okt
Deadline indienen overige technische vragen	14 okt
Inspreekmoment begroting voor burgers, instellingen en wijkraden	19 okt
Commissiebehandeling	2 & 3 november
Raadsbehandeling: algemene beschouwingen	8 & 10 november

A cityscape at dusk featuring modern skyscrapers, a cable-stayed bridge, and a waterfront with residential buildings and a boat.

Planning en control cyclus

in vogelvlucht

Planning en control cyclus

1. Opgaven voor de stad

Wat willen we bereiken?

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat gaat het kosten?

4. Verantwoorden & bijstellen

3. Sturen op realisatie

2. Vertaling naar begroting

De kwaliteitscirkel van deming en de relatie met de PenC documenten

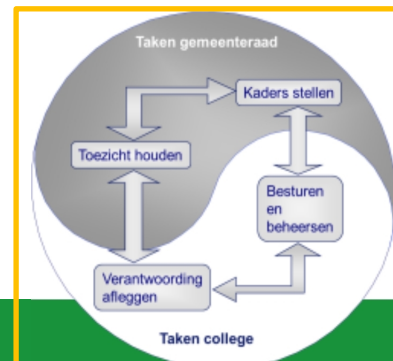
Bevoegdheden Raad en College

Raad:

- Kaders stellen: autorisatie, allocatie
- Toezicht houden: controle, borgen houdbare gemeentefinanciën

College

- Besturen en beheersen: uitvoering
- Verantwoording afleggen

Begroting

Opdracht en toestemming gemeenteraad aan college

1. Wat willen we bereiken?
2. Wat gaan we ervoor doen?
3. Wat gaat het kosten?

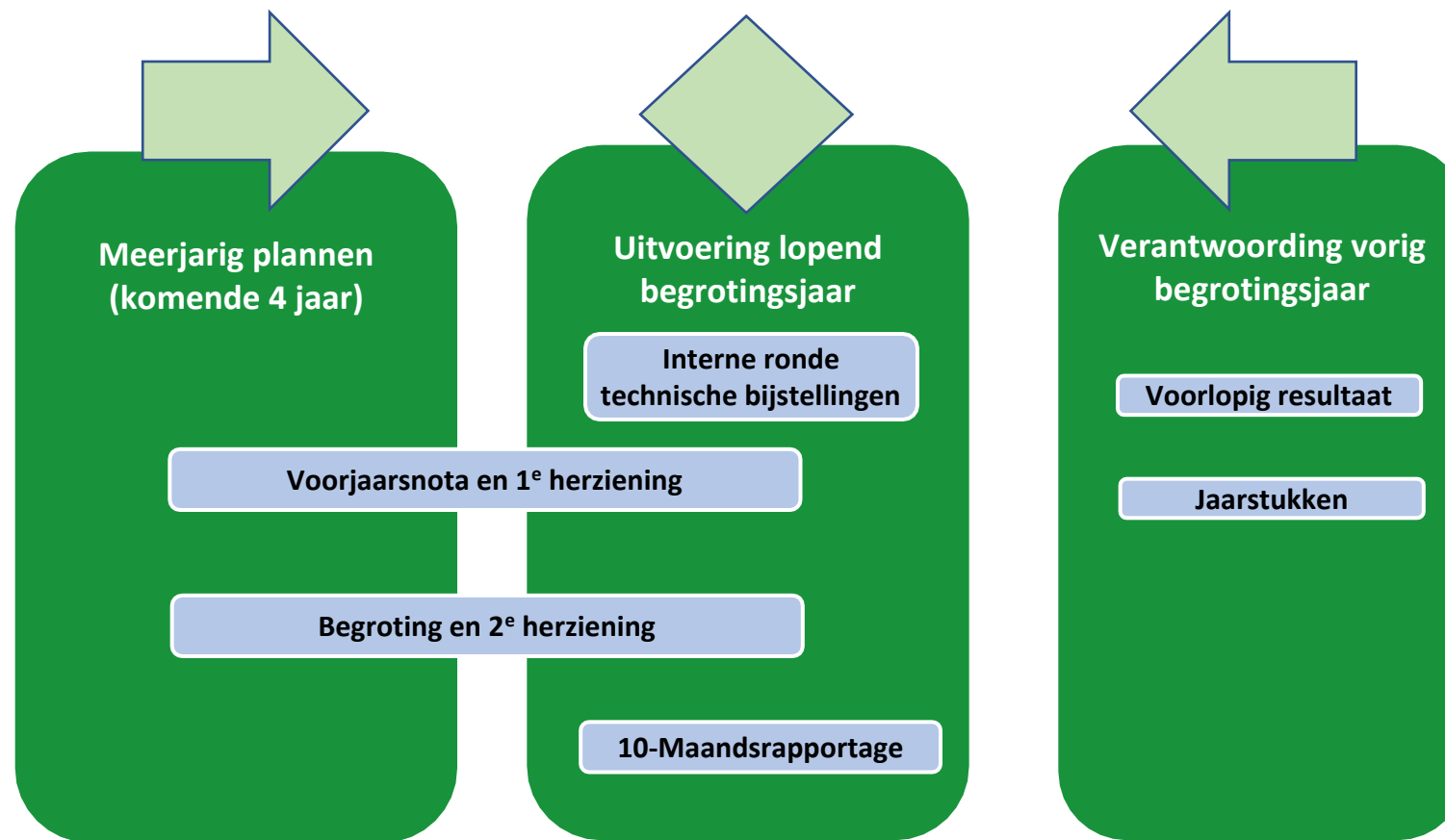
Jaarverslag/-rekening

Verantwoording college aan gemeenteraad

1. Wat hebben we bereikt?
2. Wat hebben we ervoor gedaan?
3. Wat heeft het gekost?

Planning en control cyclus

De P&C-cyclus van Rotterdam bestaat uit de Voorjaarsnota, de Begroting en de Jaarstukken. Tussentijds stelt het college de begroting bij met de Interne budgetronde, een 1e Herziening, een 2e Herziening en een 10-Maandsrapportage. De 1e Herziening en Interne ronde technische bijstellingen zijn geïntegreerd in de Voorjaarsnota en de 2e Herziening in de Begroting. De Raad stelt alle P&C documenten vast.

P&C kalender: hoofdlijnen

	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Uitvoering huidig begrotingsjaar	Interne ronde technische bijstellingen										10- maandsrapportage	
			Voorjaarsnota (met 1e herziening)					Begroting (met 2e herziening)				
Vorbereiding komende 4 jaar												
Verantwoording vorige begrotingsjaar	Jaarstukken											
		Voorlopig resultaat										

Vorbereiding komende 4 jaar: coalitieakkoord is startpunt en leidend

- **Voorjaarsnota:** actualisering van het meerjarig financieel beeld; dit beeld is de basis voor de uitgangspunten en de keuzes voor de komende 4 jaar. Bij de Voorjaarsnota vindt de integrale afweging van beleidskeuzes en het bijbehorend financieel kader plaats.
- **Begroting:** verdere uitwerking van de kaders en uitgangspunten uit de Voorjaarsnota voor de komende 4 jaar. De begroting bestaat uit een meerjarige uitwerking van de beleidsvoornemens en het bijbehorend financieel kader.

Uitvoering begrotingsjaar

- **Interne ronde technische bijstellingen:** meerjarige verwerking (lopend jaar en komende 4 jaar) van financieel- technische wijzigingen in de begroting zonder beleidsmatige consequenties; deze wijzigingen zijn op concernniveau budgettair neutraal en vragen geen nieuwe afweging van de raad De interne ronde technische wijzigingen maakt wel integraal onderdeel uit van de 1e herziening en Voorjaarsnota.
- **1e en 2e Herziening:** actualisatie van het lopende jaar en de effecten daarvan op de komende 4 jaar.
- **10-Maandsrapportage:** Het doel van deze rapportage is begrotingsonrechtmatigheden te voorkomen en een tijdige melding van grote overschotten zodat een zo reëel mogelijk beeld wordt geschept van de verwachte eindstand bij de jaarrekening. De 10-Maandsrapportage is een voorbereiding op de Jaarstukken.

Verantwoording vorig begrotingsjaar

- **Jaarstukken:** Met de jaarstukken legt het college verantwoording af over wat bereikt is met welke middelen. In de jaarstukken wordt de voortgang die is geboekt met betrekking tot de college targets aan de raad toegelicht evenals de ontwikkeling van diverse indicatoren. De Jaarstukken bestaan uit twee onderdelen: de jaarrekening (het financiële verslag) en het jaarverslag (het beleidsinhoudelijke verslag).

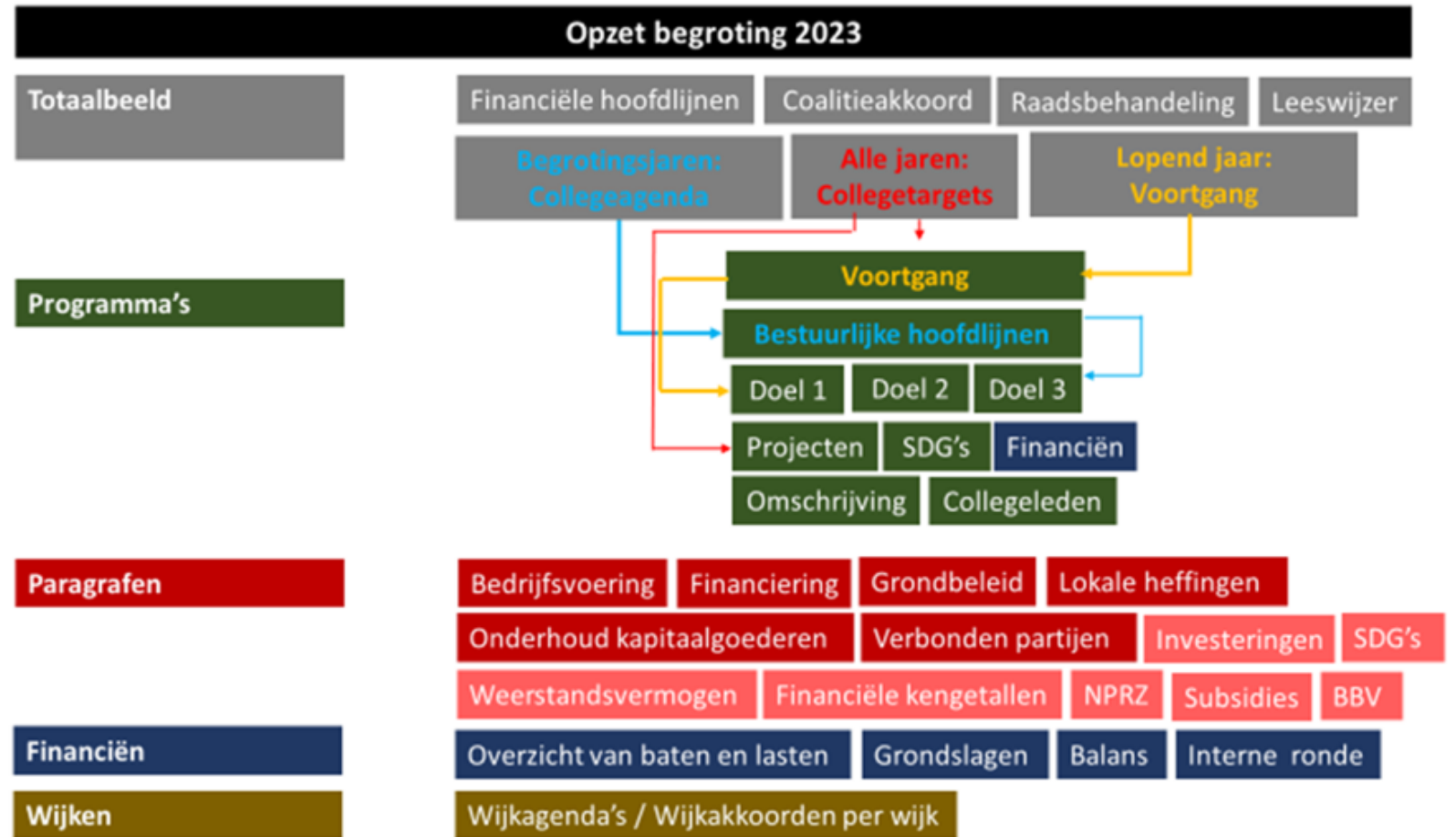

A scenic view of the Rotterdam skyline at dusk. The Erasmus Bridge, a large cable-stayed bridge with a distinctive white pylon, dominates the right side of the frame. In the background, several modern skyscrapers are visible, including the KPN tower and the Atrium De Rotterdam. The foreground shows a row of traditional red-brick houses along the water's edge, with a small boat docked nearby. The sky is a soft mix of orange and blue, reflecting on the water.

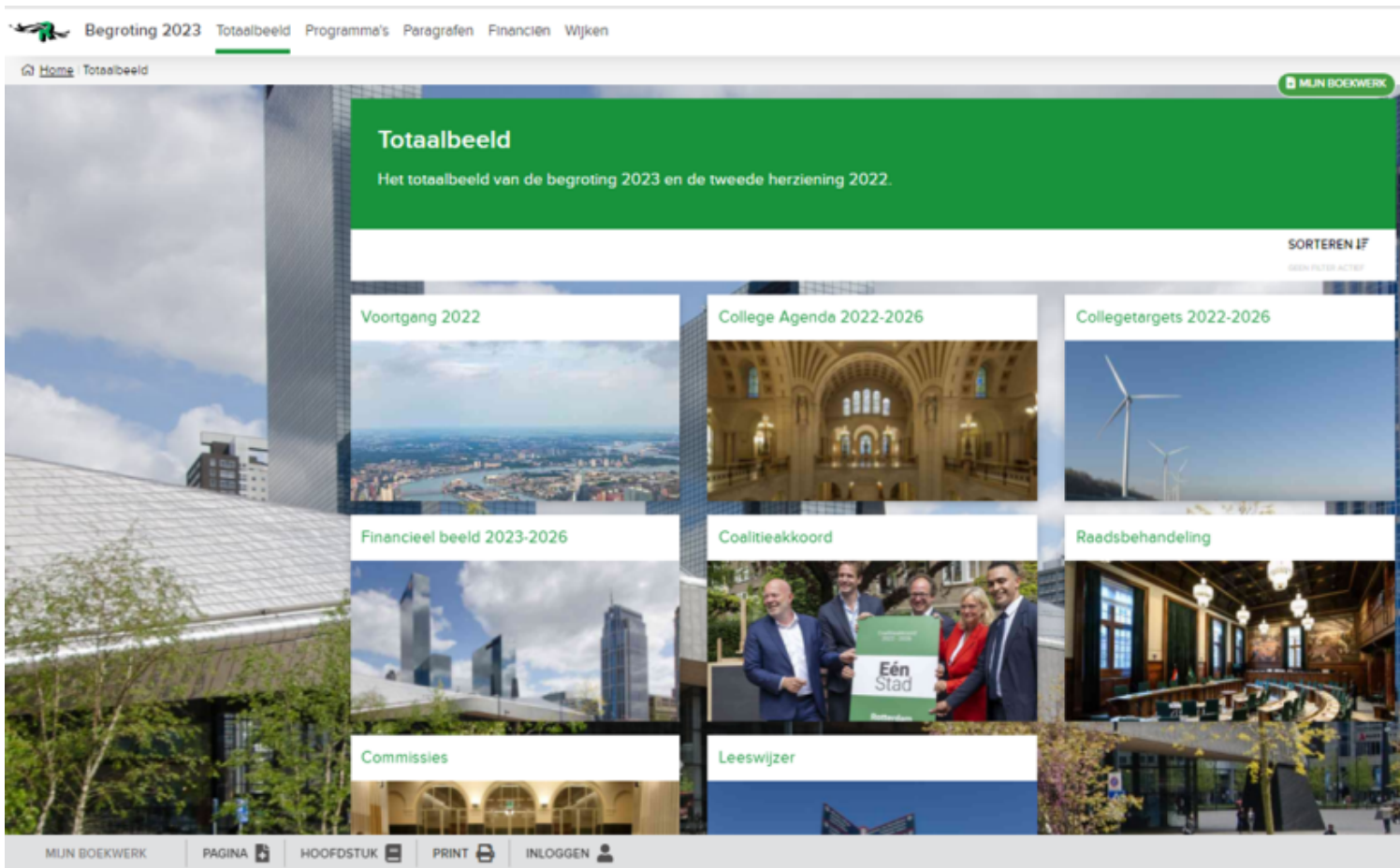
Opzet van de nieuwe begroting

Nieuwe opzet begroting 2023

De opzet van de nieuwe begroting

Hoe ziet de nieuwe website eruit? - Hoofdpagina

- [Voortgang 2022](#) gaat in op de ontwikkelingen in het lopende jaar 2022.
- [College Agenda 2022-2026](#) kijkt vooruit naar de toekomstige jaren.
- [Financieel beeld 2023-2026](#) geeft inzicht in de belangrijkste financiële ontwikkelingen en kengetallen.
- [Collegegetargets](#) geeft een totaaloverzicht van alle collegegetargets én de huidige stand van zaken.
- [Coalitieakkoord](#) bevat een korte samenvatting en een link naar het Coalitieakkoord: **Eén Stad** dat een nadere uitwerking is voor de uitgewerkte begroting.
- [Raadsbehandeling](#) geeft aan wanneer de behandeling plaats vindt en een link naar de raadsbesluiten.
- [Commissies](#) geeft inzicht in welke commissies welke programma's en paragrafen aan de orde kunnen komen.
- [Leeswijzer](#) geeft een uitleg van de opbouw van de begroting en een toelichting op de overgang naar de nieuwe programma-indeling.

Hoe ziet de nieuwe website eruit? - Programma's

Begroting 2023 Totaalbeeld **Programma's** Paragrafen Financiën Wijken

Home Programma's

MIJN BOEKWERK

Programma's

Per programma wordt een toelichting gegeven op de voortgang, bestuurlijke hoofdlijnen, doelen, projecten, financiën, kaders en verbonden partijen.

SORTEREN 12 GEEN FILTER ACTIEF

Algemene middelen

Gemeentefonds

- Treasury
- Deelnemingen

Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving

Minder armoede en schulden

- Verbeteren taalbeheersing
- Nieuwe Rotterdammers nemen deel

Beheer van de stad

Schone en circulaire stad

- Veilige en beschikbare buitenruimte
- Prettige leefomgeving

Belastingen

Bestaande stad

Bestuur

MIJN BOEKWERK PAGINA 12 HOOFDSTUK 12 PRINT INLOGGEN

Hoe ziet de nieuwe website eruit? - Programmapagina

- De nieuwe opbouw per programma, als je op het programma klikt. Er verschijnen blokjes waarin de verschillende onderdelen zijn opgenomen.
- De voortgang wordt in de nieuwe opzet opgenomen per programma en tevens gebundeld in een Totaalbeeld.
- Bestuurlijke hoofdlijnen wordt gevuld met de belangrijkste ontwikkelingen 2023-2026.
- Per programma worden een aantal doelen geformuleerd die worden gepresenteerd via doelenbomen, dat is de beleidsmatige toelichting.
- De belangrijkste projecten worden toegelicht op het programma waar zij beleidsmatig aan bijdragen.
- De pagina financiën wordt gevuld met tabellen met de baten en lasten en de financiële bijstellingen van het programma. Beide tabellen worden voorzien van een toelichting.
- Op de pagina Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen /SDG wordt aangegeven aan welke Sustainable development goals dit programma bijdraagt.
- Tevens is er een korte omschrijving van het programma beschikbaar inclusief links naar (beleids-) kaders en verbonden partijen die bijdragen aan het programma.
- Per programma worden de verantwoordelijke collegeleden getoond.

Belangrijkste veranderingen

Belangrijkste veranderingen begroting 2023 vs begroting 2022

Doel	Was begroting 2022	Wordt begroting 2023
Overzichtelijkheid	Toelichting op 75 taakvelden	Toelichting op 18 programma's
Overzichtelijkheid	13 programma's	18 programma's die goed aansluiten op beleidsdossiers en interne sturing
Beleidsmatiger	Doelenbomen per taakveld in verschillende blokken	Verschillende doelenbomen per programma met per doelenboom een koppeling tussen doel, effect- en prestatieindicatoren en aansluitend op de interne sturing
Beleidsmatig één geheel	Projecten in paragraaf Investerings	Belangrijkste projecten kort toelichten op de programma's waar ze aan bijdragen, met een totaal overzicht in de paragraaf Investerings
Voldoen aan BBV	BBV verwerkt in financiële tabellen programma's en taakvelden, dit sluit echter niet aan bij de sturing	Een paragraaf BBV. Financiële tabellen per programma sluiten zoveel mogelijk aan op de interne sturing

A scenic view of the Rotterdam skyline at dusk. The Erasmus Bridge, a large cable-stayed bridge with a distinctive white pylon, spans the water in the foreground. In the background, several modern skyscrapers are visible, including the KPN tower and the Port of Rotterdam building. The sky is a mix of orange and blue, indicating the time is either dawn or dusk. The water in the foreground is calm, reflecting the lights from the buildings and the bridge. A small boat is visible in the water in the lower right corner.

Van Coalitieakkoord tot Begroting 2023

Van Coalitieakkoord tot Begroting 2023

- Juni 2022: coalitieakkoord 2022 – 2026 **Eén** Stad gepresenteerd.
- De Begroting 2023 is een verdere uitwerking van het coalitieakkoord 2022-2026 en een actualisatie van de begroting 2022 (2e herziening).
- Het is gebruikelijk dat de eerste begroting van het coalitieakkoord een beleidsarme actualisatie is, waarin geen ruimte is voor nieuwe wensen. De integrale afweging heeft immers plaatsgevonden bij de coalitieonderhandelingen.
- Uitzondering: eenmalige generieke compensatie demping woonlasten in 2023 (ASH)

Bijstellingen (bedragen x € 1 mln)	2022	2023	2024	2025	2026
Coalitieakkoord	-€ 79,9	€ 6,3	-€ 10,8	-€ 36,5	€ 11,3
Kasschuiven	-€ 24,2	€ 4,8	€ 9,1	€ 7,1	€ 3,2
Ramingsbijstellingen onvermijdelijk	-€ 61,0	€ 7,8	-€ 9,2	-€ 10,0	€ 14,6
Ramingsbijstellingen vermijdbaar	€ 0,6	€ 8,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
Reserves	€ 164,5	-€ 26,9	€ 10,9	€ 39,3	-€ 29,1
Taakmutaties	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
Technische wijzigingen	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0
Totaal	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0	€ 0,0

Van Coalitieakkoord tot Begroting 2023

Toelichting op hoofdlijnen

- **Coalitieakkoord:** wijzigingen die voortkomen uit het coalitieakkoord, zodat deze herkenbaar in de begroting naar voren komen (bijlage A & B, pagina 54 ev. van coalitieakkoord)
- **Kasschuiven:** bijstellingen door overheveling van budgetten naar volgende (en/of eerdere) begrotingsjaren.
- **Onvermijdelijke ramingsbijstellingen:** begrotingswijzigingen ten aanzien van bestaand beleid als gevolg van exogene factoren of juridische verplichtingen.
 - Belangrijkste mee- en tegenvallers:
 - Gemeentefonds (verwerking meicirculaire; positief effect alle jaren)
 - Meeropbrengsten OZB 2022 (€ 15 mln)
 - Incidentele meeropbrengsten reguliere erfpachten 2022 (€ 15mln)
 - Overdracht haven gerelateerde assets (kademuren) 2022 (€ 10mln)
 - Dividenden Stedin 2023 (- € 10 mln)
 - Actualisatie financieringsrente (- € 9 mln oplopend naar - € 14 mln)
- **Vermijdbare ramingsbijstellingen:** Een vermijdbare ramingsbijstelling betekent dat zonder deze extra financiële middelen een eerder vastgestelde doelstelling niet of slechts deels gehaald kan worden.
 - Eenmalige generieke compensatie demping woonlasten (ASH) (- € 8 mln in 2023)
- **Reserves:** toevoegingen, onttrekkingen en vrijval van bestemmingsreserves. Vereffening algemene reserve.
- **Taakmutaties:** begrotingswijzigingen als gevolg van wijziging van taken in het Gemeentefonds. Gebruikelijk is dat deze middelen worden ingezet waarvoor ze zijn beoogd.
- **Technische mutaties:** deze zijn technisch van aard en hebben geen beleidsmatige impact.

Structureel exploitatiesaldo

- Het structureel exploitatiesaldo geeft inzicht in de mate waarin de structurele lasten worden gedekt door structurele baten.
- Neemt op aandringen van de toezichthouder (provincie) een steeds belangrijkere positie in als indicator om te bepalen of de gemeente financieel gezond is.
- Uitgangspunt voor de toezichthouder is een evenwichtig saldo in het 1e begrotingsjaar (2023) en zo niet dan tenminste een evenwichtig saldo in het laatste begrotingsjaar (2026). Het lopende jaar is minder van belang. De toezichthouder kijkt hier wel naar bij de jaarrekening, maar dit heeft geen effect op het toezichtregime.

Structureel exploitatiesaldo (bedragen x € 1 mln)	2023	2024	2025	2026
Structureel exploitatiesaldo	1,5	116	136	43

Weerstandsvermogen

- Het weerstandsvermogen geeft een indicatie van de mate waarin de gemeente in staat is om niet begrote financiële tegenvallers op te vangen, zonder de noodzaak om direct te bezuinigen.
- In het Coalitieakkoord **Eén Stad 2022-2026** is afgesproken dat wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van minimaal 1,0 in alle jaren.

Weerstandsvermogen (bedragen x € 1 mln, balansstanden ultimo jaar)	2023	2024	2025	2026
Beschikbare weerstandscapaciteit	202	268	343	351
Benodigde weerstandscapaciteit	188	181	177	181
Weerstandsvermogen	1,07	1,48	1,94	1,94

Aandachtspunten

- Effecten septembercirculaire (Prinsjesdag) voor Gemeentefonds en BUIG:
 - Aparte brief met info naar de raad (na publicatie B2023; 18 oktober 2022 geagendeerd voor college van B&W)
 - Te laat voor verwerking in de begroting, daarom:
 - Effect 2022 verwerken bij 10mnds voor jaar 2022
 - Effect meerjarig verwerken bij voorjaarsnota / 1^e herziening 2023

- Investerings

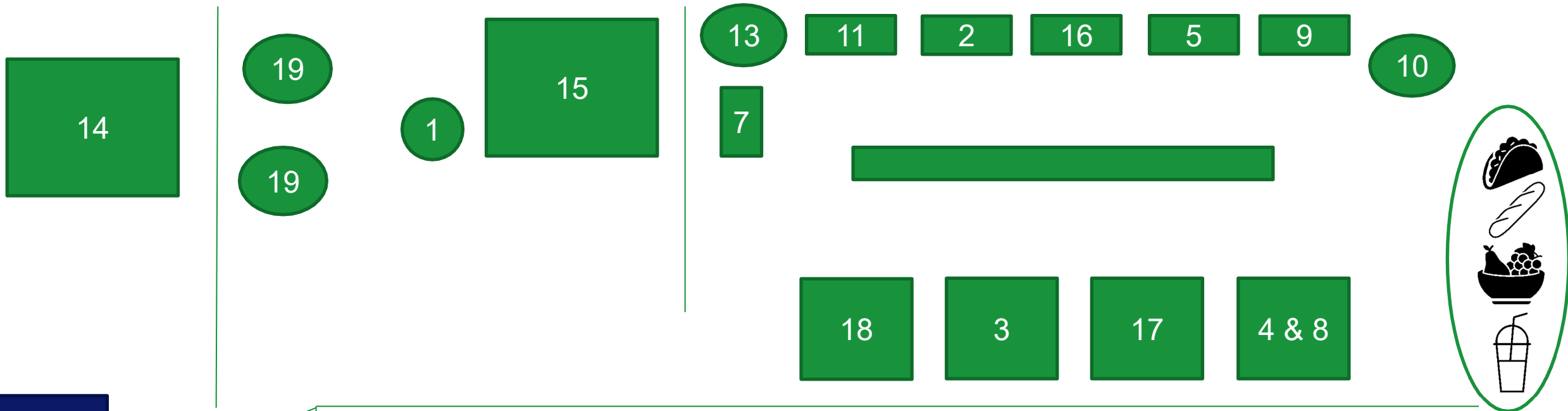
De begrotingswebsite (inclusief 2e herziening) bevat alle investeringen met uitzondering van nieuwe investeringen die gericht zijn op groei en modernisering van de stad. Deze zijn separaat als Investeringsvoorstel 2022 aan u aangeboden samen met het kader voor conversie voor bijzondere, niet begrote erfpachtbaten.

- **Nieuwe begrotingsstructuur**
 - Van taakvelden naar 18 programma's
 - → Vragen via tafel Overige vragen (nr. 19)
- **Financiële kengetallen (oa. structureel exploitatiesaldo & weerstandsvermogen)**
 - Uitgewerkt in de beleidsnota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing 2022
 - → Vragen via tafel Overige vragen (nr. 19)
- **Van coalitieakkoord naar collegebeleid en -targets**
 - Coalitieakkoord
 - Collegetargets
 - Doelenbomen
 - → Inhoudelijke vragen over de doelen & collegetargets via de tafels per programma
 - → Algemene vragen via de tafel Overige vragen (nr. 19)

Indeling tafels (nummering)

Tafel	Programma	Aanvullende onderwerpen/aandachtspunten
1	Algemene middelen	Gemeentefonds (tot 18uur); Paragraaf Financiering, Verbonden partijen, Treasury, Balans
2	Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving	
3	Beheer van de stad	Paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen
4	Belastingen	Paragraaf Lokale heffingen
5	Bestaande stad	
6	Bestuur	
7	Cultuur	Subsidies
8	Dienstverlening	
9	Economische ontwikkeling	
10	Energietransitie	
11	Onderwijs	Subsidies
12	Overhead	Paragraaf bedrijfsvoering
13	Sport en recreatie	
14	Stedelijke ontwikkeling	Paragraaf Grondbeleid
15	Veilig	
16	Volksgezondheid	GGD
17	Werk en inkomen	
18	Zorg, welzijn en wijkteams	Subsidies
19	Overige vragen	Algemene vragen P&C cyclus / begrotingsstructuur Investerings Financiële kengetallen Collegetargets Sustainable Development Goals Coalitieakkoord (algemeen)

Plattegrond (tafelindeling) – Kantine Stadhuis

Tafel	Programma
1	Algemene middelen
2	Armoede, schuldhulpverlening, inburgering en samenleving
3	Beheer van de stad
4	Belastingen
5	Bestaande stad
6	Bestuur
7	Cultuur
8	Dienstverlening
9	Economische ontwikkeling
10	Energietransitie

Tafel	Programma
11	Onderwijs
12	Overhead
13	Sport en recreatie
14	Stedelijke ontwikkeling
15	Veilig
16	Volksgezondheid
17	Werk en inkomen
18	Zorg, welzijn en wijkteams
19	Overige vragen